

ΚΥΚΛΟΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΕΕΠΓ

Γλώσσα, κοινωνία και εθνογραφία

LESOL SEMINAR SERIES

**Κοινωνικές αναπαραστάσεις των προσφύγων/ισσών
που υπέστησαν βασανισμό
Τρίτο μέρος – Ανάλυση Δεδομένων**

**Ιφιγένεια Μουλίνου
ΕΚΠΑ – Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ**

Θέμα της έρευνας

- Διαλογικές (discursive) πρακτικές προφορικού και γραπτού λόγου των επαγγελματιών ψυχολόγων, ψυχιάτρων κοινωνικών λειτουργών, διαμεσολαβητών (διερμηνέων), νομικών κ.ά.

→ Διαστάσεις ταυτότητας των Π.ε.β.

- Διεπιδράσεις των επαγγελματιών μεταξύ τους
- Διεπιδράσεις επαγγελματιών με τους/τις πρόσφυγες/ισσες
- Εθνογραφίας, Ανθρωπολογίας της Γλώσσας, Ανάλυσης Λόγου

Σήμερα, τρίτη ομιλία:

Στάσεις επαγγελματιών, κυρίως δικηγόρων και επαγγελματιών ψυχικής υγείας που εργάζονται με πρόσφυγες, σε σχέση με τη μαγεία, ως λόγο δίωξης και βίας και, μερικές φορές, ως λόγο για την υποβολή αίτησης ασύλου.

Αναλυτικά εργαλεία: αναφερόμενος λόγος, μεταπραγματολογικά σχόλια

Συμμετοχικά συνέδρια για/με τους πρόσφυγες/ισσες επιζήσαντες/σες βασανιστηρίων: συμβολή σε δραστικές τοποθετήσεις, ανάδειξη υποκειμενοτήτων → ανάκτηση 'φωνής' και ελέγχου

Αναλυτικά εργαλεία: γλωσσική δραστικότητα (agency), επιστημικότητα

Διάρθρωση της παρουσίασης

Α' μέρος της παρουσίασης

Σύντομη παρουσίαση του συμμετοχικού συνεδρίου με τους Π.ε.β.

Β' μέρος παρουσίασης

Στάσεις στο ζήτημα της μαγείας όταν αναφέρεται στις αφηγήσεις των προσφύγων/ισσών (Π.ε.β.)

- Σύντομη περιγραφή του ζητήματος
- Ανάλυση παραδειγμάτων

Συμμετοχικά συνέδρια : διοργανώνονται από επιστήμονες, προσκαλούνται μέλη της κοινότητας ως ομιλητές, ενίοτε με συμβολή και στη διοργάνωση θεματικών συνεδριών (πάνελ).

Στόχος : δραστικό ρόλο στα μέλη μιας κοινότητας

Θέμα του υπό ανάλυση συνεδρίου: προτάσεις για πρακτικές και πολιτικές για την αποκατάσταση των Π.ε.β.

Οι Π.ε.β. ως ενεργοί/ές Δράστες/στριες και ποικιλομορφία τοποθετήσεων και υποκειμενικοτήτων (ειδικοί από εμπειρία, υπερασπιστές άλλων Π.ε.β. πολίτες, συν-δημιουργοί γνώσης και πρότζεκτ) →

μέσα από σύνθετες χρήσεις συνομιλιακών και γλωσσικών εργαλείων (επιστημικά δικαιώματα, εναλλαγές δείξης, δραστικές τοποθετήσεις)

Συμμετοχικά συνέδρια

Κοινωνικές και διαλογικές πρακτικές που συμβάλλουν : ανάκτηση φωνής, ελέγχου, δραστηκότητας

Καίριο: στόχος των βασανιστηρίων → απώλεια της φωνής των θυμάτων (Kirk 2007, Fassin & Rechtman 2007) και απώλεια ελέγχου της ζωής και του εαυτού (Fassin & Rechtman 2007, και Istanbul Protocol 2022)

Καίριο: από το κράτος, τα κράτη, δεν αντιμετωπίζονται ολιστικά (Fassin & d'Halluin 2007, Γκιωνάκης et al. 2022, μεταξύ άλλων), για αυτό τα συμμετοχικά συνέδρια → ένα από τα πολιτικά πεδία λόγου (Tsitsipis 2007)

Προσπάθεια να διαμορφώνονται σχέσεις συμμετοχικής ισοτιμίας, στη βάση μιας κοινής συλλογικότητας

Η συμμετοχή των π.ε.β.: συμμετρικά (όχι όμοια ή ίσα) επιστημικά δικαιώματα και συμμετρική δραστηκότητα

Συμμετοχικά συνέδρια

Συμμετοχή: εκπρόσωποι συλλόγων Π.ε.β. και στο κοινό, Π.ε.β.

Σε ποιον βαθμό ο λόγος των Π.ε.β. στο συμμετοχικό συνέδριο είναι προϊόν μιας τρόπον τινά ηγεμονικής δυτικής πλαισίωσης (βλ. και Tsitsipis 2007)

Απαραίτητο ερώτημα για τη μελέτη των συνολικών ιδεολογικών στάσεων που προκύπτουν από το συνέδριο

Απάντηση περίπλοκη

Διαφαίνεται μια αλληλεπίδραση ημικών και τα ητικών στοιχείων, όχι μια μονολογική ηγεμονική υπαγόρευση λόγου

Σύντομη περιγραφή του ζητήματος της μαγείας

Μαγεία

Μαγεία: πολλές πολιτισμικές πρακτικές και πολλοί όροι (μάγια, ξόρκια, ζούζου, μομπούλου, μαύρη μαγεία, κ.λπ.)

Μαγεία: πολιτισμικό, κοινωνικό και ιστορικό φαινόμενο (βλ. Evans-Pritchard 1937, Manchester School ('50, '60), όπως παρατίθεται από τον de Faveri, 2014)

“Η μαγεία είναι μοντέρνα”: «διεπιδρά με κοινωνικοπολιτικές και κοινωνικοοικονομικές αλλαγές που διαμορφώνονται από την παγκοσμιοποίηση, τον νεοφιλελεύθερο καπιταλισμό, και επιδρά στην καθημερινή ζωή» (Luongo 2020, βλ. επίσης, Geschiere 1988 (*The Modernity of Witchcraft*), Comaroff & Comaroff 1993, Geschiere 1997)

Μαγεία και Πρόσφυγες/ισσες

Προέλευση, στα δεδομένα μου και μεταξύ των προσφύγων/ισσών στην Ελλάδα

- υποσαχάρια Αφρική, κυρίως δυτική και κεντρική Αφρική
- σπάνια από Ασία και Μέση Ανατολή

Αιτούντες/αιτούσες άσυλο που έχουν υποστεί βία και απειλή ζωής:

- ως στόχοι κακόβουλης μαγείας
- επειδή κατηγορήθηκαν ως μάγοι/ισσες οι ίδιοι/ίδιες

(Geschiere 1997, Beneduce 2018, Lawrence 2018, Luongo 2020)

Μαγεία και Πρόσφυγες/ισσες

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), 2009:

«Η UNHCR και οι κυβερνήσεις πρέπει να είναι προετοιμασμένες να εφαρμόσουν το προσφυγικό δίκαιο σε αιτήματα που βασίζονται σε ισχυρισμούς σχετικά με τη μαγεία (witchcraft). [...]»

UNHCR, όπως υιοθετήθηκε από την ΕΕ:

«Ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα» κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951

Οργανισμός της ΕΕ για το Άσυλο (EUAA), 2020:

«Η θρησκεία είναι μια πολυδιάστατη και σύνθετη έννοια [...] περιλαμβάνει επίσης και άλλα σύνολα πεποιθήσεων [...], για παράδειγμα τη μαγεία (witchcraft).» (1.2.1, σ. 10)

Δεδομένα

Δεδομένα

- Συνεντεύξεις με τους επαγγελματίες (σε όλους το ερώτημα για τη μαγεία)
 - Εθνογραφική παρατήρηση:
σε θεραπευτικές συνεδρίες και
στις εβδομαδιαίες ομαδικές συναντήσεις των επαγγελματιών
 - μια συγκεκριμένη συνάντηση της ομάδας με θέμα τις αφηγήσεις περί μαγείας
 - Προσωπικά, εθελόντρια διαμεσολαβήτρια σε συνεδρίες /συναντήσεις με πρόσφυγες
- Συχνά τα παραπάνω δεδομένα περιλαμβάνουν λόγο και αφηγήσεις των επαγγελματιών για τον λόγο και τις αφηγήσεις των προσφύγων/ισσών

Ερωτήματα

- Ποιες στάσεις αναδύονται στις αφηγήσεις των επαγγελματιών απέναντι στη μαγεία και απέναντι στους πρόσφυγες που μιλούν για αυτήν;
- Ποιες στάσεις της υπηρεσίας ασύλου προβάλλονται από τους επαγγελματίες; Και ποιες πολιτισμικές διαφορές και διαφορές ισχύος μπορούν να εντοπιστούν, κυρίως ανάμεσα στην υπηρεσία ασύλου και στους πρόσφυγες;

Ανάλυση – Απόσπασμα 1α, 1β

1. Οι στάσεις των επαγγελματιών: παραλληλισμός μεταξύ των δύο πολιτισμών

α) Δικηγόρος: [...]

Αυτό που λείπει και, επειδή και η επιστήμη η δική σου είναι καινούργια ((μιλά για την ανθρωπολογία)), δηλαδή άλλο να ξεκινήσει ένας διάλογος του πώς η μαγική σκέψη είναι στο καθημερινό μας, στην καθημερινή μας ζωή, πώς κάνουμε τελετές μετάβασης, γιατί κάνουμε ας πούμε, ρεβεγιόν πρωτοχρονιάς, γιατί κόβουμε την πίτα, [...] γιατί μπαίνεις με το δεξί [...] αυτά είναι κομμάτια τα οποία: (..) [...]

β) [...] δηλαδή υπάρχει/ ο μαγικός λόγος είναι καθημερινός, αλλά πρέπει να γίνει μια συζήτηση ότι αυτό το πράγμα είναι ένα πράγμα το οποίο υπάρχει:, ότι κάποιοι άνθρωποι σε περιβάλλοντα στα οποία βρίσκονται, είναι πολύ: είναι πιστεύω τους βαθύ αυτό (.) όπως υπάρχει ένα βαθύ πιστεύω σε ένα μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού ότι ο Χριστός γεννήθηκε από μια γυναίκα που ήταν παρθένα. Και δεν είναι ένας, ο Θεός, είναι τρεις σε Έναν . [...]

Μεταπραγματολογικά σχόλια, προϋπόθεση-δείκτες, αποφάνσεις

Ανάλυση – Απόσπασμα 1α, 1β

- **Μεταπραγματολογικά σχόλια:**

- Να ξεκινήσει διάλογος, να γίνει συζήτηση

- **Προϋπόθεση-δείκτες, αποφάνσεις**

Δείκτες προϋπόθεσης :

- Οριστικές περιγραφές: ρήματα υπάρχει, είναι
- Σύνδεσμοι «του πώς.. ότι»

«μια συζήτηση ότι αυτό το πράγμα είναι ένα πράγμα το οποίο υπάρχει»

«ένας διάλογος του πώς η μαγική σκέψη είναι στο καθημερινό μας, στην καθημερινή μας ζωή»

- Ρήμα χρονικής όψης «να ξεκινήσει ένας διάλογος»

➤ αναθεώρηση της κυρίαρχης αντίληψης περί δυτικού ορθολογισμού → η μαγική σκέψη κοινή και στη δυτική κοινωνία

➤ Πολιτισμική προσέγγιση

Ανάλυση – Απόσπασμα 2

Ψυχολόγος 1:

Δηλαδή θέλω να πω, πόσο διαφέρει αυτό από:: είναι ζήτημα πίστης, και σου λέει ότι μου χουν κάνει μάγια. Και της λες εσύ δεν ισχύει. Αλλά το ότι ότι είναι είναι πολιτισμικό. Αλλά όταν έρχεται κάποιος σχιζο- κάποιος παρανοϊκός; σχιζοφρενής και σου λέει το ίδιο πράγμα, επίσης αν του το πεις ότι δεν ισχύει αυτό το ρε φιλαράκο, γιατί χ, ψ, δεν βγαζει πουθενά αυτό (.) [...] Είναι πάρα πολύ challenging δε νομίζω να: το: [...]

Ναι. Ναι. Να μπορέσεις ν ανοίξεις κι άλλες νοηματικές οδούς.

Εικονικός διάλογος, εικονικός αναφερόμενος λόγος (Tannen 1989, Clark & Gerrig 1990, Myers 1999a,b), παραλληλισμός

Πέρα από πολιτισμική διαφορά → βαθύ πιστεύω, διαφορά πραγματικότητας
Παραλληλισμός με άλλα άτομα που ζουν σε μια διαφορετική πραγματικότητα σε σύγκριση με την «κοινό τρόπο σκέψης» στην κοινωνία μας

Προσέγγιση των δύο κοινωνιών

Έμφαση στους περιορισμούς των δικών μας a priori αντιλήψεων, ανάγκη νοηματοδότησης και όχι απόρριψης της διαφορετικής πραγματικότητας

Ανάλυση – Απόσπασμα 2

Ψυχολόγος 1:

Δηλαδή θέλω να πω, πόσο διαφέρει αυτό από:: είναι ζήτημα πίστης, και σου λέει ότι μου χουν κάνει μάγια. Και της λες εσύ δεν ισχύει. Αλλά το ότι ότι είναι είναι πολιτισμικό. Αλλά όταν έρχεται κάποιος σχιζο- κάποιος παρανοϊκός; σχιζοφρενής και σου λέει το ίδιο πράγμα, επίσης αν του το πεις ότι δεν ισχύει αυτό το ρε φιλαράκο, γιατί χ, ψ, δεν βγαζει πουθενά αυτό (.) [...] Είναι πάρα πολύ challenging δε νομίζω να: το: [...] Ναι. Ναι. Να μπορέσεις ν ανοίξεις κι άλλες νοηματικές οδούς.

Εικονικός αναφερόμενος λόγος (“rhetorical represented speech”: Myers 1999b),
δύο ιδιότητες:

- υποθετικός λόγος → αποστασιοποίηση του ομιλητή από τον λόγο που αναφέρεται (Myers 1999a)
- Αναπαραστατική λειτουργία (demonstrative, depictive) του ευθύ λόγου → φέρνει στο προσκήνιο τον λόγο των εικονικών πρωταγωνιστών (βλ. και Clark & Gerrig 1990, Holt 1996, 2000, Günthner 1999)

Στον επιχειρηματολογικό λόγο, κύριες λειτουργίες (Myers 1999b, Adelsward 2002):

- Κατασκευή του τι θα μπορούσε να πει κανείς
- Πρόταξη αντι-επιχειρημάτων μέσα στον εικονικό διάλογο
- πειραματισμοί σκέψης (“thought experiments”)
- → δυνατό μέσο επεξεργασίας σκέψεων και αντικρουόμενων επιχειρημάτων

Ανάλυση – Απόσπασμα 2

Ψυχολόγος 1:

Δηλαδή θέλω να πω, πόσο διαφέρει αυτό από:: είναι ζήτημα πίστης, και σου λέει ότι μου χουν κάνει μάγια. Και της λες εσύ δεν ισχύει. Αλλά το ότι ότι είναι είναι πολιτισμικό. Αλλά όταν έρχεται κάποιος σχιζο- κάποιος παρανοϊκός; σχιζοφρενής και σου λέει το ίδιο πράγμα, επίσης αν του το πεις ότι δεν ισχύει αυτό το ρε φιλαράκο, γιατί χ, ψ, δεν βγαζει πουθενά αυτό (.) [...] Είναι πάρα πολύ challenging δε νομίζω να: το: [...] Ναι. Ναι. Να μπορέσεις ν ανοίξεις κι άλλες νοηματικές οδούς.

Χρήση του γενικευτικού β' προσώπου (και σου λέει...και της λες...εάν του πεις...)

- ακόμη ένα μέσον αποστασιοποίησης του ομιλητή από τα λόγια των εικονικών χαρακτήρων
- Ο κάθε χαρακτήρας → πιο κατηγορικός, πέρα από συγκεκριμένα άτομα
- Ο ισχυρισμός του εικονικού επαγγελματία (ορθολογιστική άποψη) αποτυγχάνει να βοηθήσει

Ο εικονικός διάλογος → δυνατό επικοινωνιακό μέσο που απεικονίζει διαφορετικές θέσεις επιχειρηματολογίας (Adelswärd et al. 2002) αλλά και προβάλλει αξιολογικές ηθικές στάσεις ως προς τον διαφορετικό ισχυρισμό

Ανάλυση – Απόσπασμα 3α,β : η μαγεία στο πλαίσιο του ασύλου

Ερευν.: Ναι, υπάρχει περίπτωση στους ανθρώπους που έχεις εκπροσωπήσει, μπορεί κάποιος να το είπε εκείνη την ώρα κι ας μην ήταν στα χαρτιά κι ας μην ήτανε: /

Δικηγόρος : το χουν πει, αλλά περνάει ντούκου

Ερευν: περνάει ντούκου δε δεν/

Δικηγόρος : περνάει ντούκου [έχω αυτή την εμπειρία]

Ερευν.: [μμ, ναι] δε δεν τ αγγίζουν, αυτό που λες.

Δικηγόρος : περνάει ντούκου. Τώρα δεν ξέρω αν έχει γραφτεί κάτι πάνω σ αυτό, δηλαδή αν έχει, αν υπάρχουν αποφάσεις και τι λένε επ'αυτού κι εγώ το ψάχνω [...]

➔ Μαγεία: μια αφήγηση που παραβλέπεται στην συνέντευξη του ασύλου, σαν να μην την άκουσαν. Αξιοσημείωτη η έμφαση μέσω της επανάληψης (συννοικοδόμηση και με τη συνομιλήτρια)

Η ίδια αντίληψη για την στάση της επιτροπής ασύλου σε σχέση με την αναφορά στη μαγεία πολύ συχνά στα δεδομένα μου

Ανάλυση – Απόσπασμα 3α,β: η μαγεία στο πλαίσιο του ασύλου

Δικηγόρος (συνέχεια)

Αλλά κι εγώ δεν μπορώ να το τεκμηριώσω, επιστημονικά. [...] ε::: αλλά δεν μπορώ να πω ότι:: από μόνο του, θα είναι, θύμα από μάγια. Δεν μπορώ να το πω αυτό από μόνο του, ως κατάσταση. [...] Πρέπει να το δικαιολογήσω: με ένα δυτικ- μ'ένα λόγο που να δικαιολογεί/ ΠΑλι θα χρησιμοποιήσω έναν υποτιθέμενο ορθολογιστικό λόγο, πώς να το πω τώρα, έναν λόγο που βασίζεται στον ορθολογισμό. Επιστημονικό εντός ή εκτός εισαγωγικών.

- Πάλι, άρνηση της μαγείας ως αφήγησης και λόγου για άσυλο, στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου
- Τα επιχειρήματα με τεκμηρίωση γεγονοτική και ορθολογική → πιθανότητα για απόκτηση ασύλου - ρητή αναφορά στο ορθολογικό δυτικό μοντέλο
- Αποστασιοποίηση του δικηγόρου μέσω μεταπραγματολογικών και μεταγλωσσικών σχολίων: *έναν υποτιθέμενο ορθολογιστικό λόγο, πώς να το πω τώρα, επιστημονικό εντός ή εκτός εισαγωγικών*

Ανάλυση – Απόσπασμα 3α,β : η μαγεία στο πλαίσιο του ασύλου

Πολιτισμικός διαμεσολαβητής:

Υπάρχει ο γραπτός κανόνας, υπάρχει και η πραγματικότητα. ((κανόνας της ουδετερότητας της επιτροπής, κατά την ακρόαση του/της αιτούντος-αιτούσας και κατά τη συνομιλία μαζί τους)) Στην πραγματικότητα θα δυσανασχετήσουν, μπορεί και να ειρωνευτούν ακόμα. Υπάρχουν αυτοί που είναι τυπικότατοι και θα κρατήσουν την όλη διαδικασία άσχετο από (το τι πιστεύουν οι ίδιοι), και δεν θα φανεί ποτέ και (τι πιστεύουν οι ίδιοι). Εκεί, σ' αυτές τις περιπτώσεις κυρίως θα εστιάσουν, να δούνε, στη βία. [...] θα κατευθύνουν τις ερωτήσεις τους κυρίως για να δούνε κατά ποσό είναι αληθές, είναι αληθής αυτός ο ισχυρισμός. [...]

Υποτιμητική στάση, δηλωτική των σχέσεων ισχύος, μη οικειότητα με διαφορετικά πολιτισμικά φαινόμενα, εσωτερίκευση του δυτικού ορθολογικού μοντέλου ως του μόνου υπαρκτού στη δική μας κοινωνία → και οι χειριστές που είναι τυπικοί, καθώς απαιτούν και εκείνοι γεγονοτική τεκμηρίωση

→ Και σε άλλο παράδειγμα, από δικηγόρο, με εικονικό ευθύ λόγο-εικονική σκέψη (virtual reported thoughts, Tannen 1989, Clark & Gerrig 1990): τι θα κάτσω τώρα να πιστέψω στα μάγια; Είναι σαν να πιστεύεις στα μΑγια! ↑, ας πούμε, θα καθίσω τώρα εγώ να: / δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά, δηλαδή αυτό που θα σου έλεγε τώρα, ας πούμε, τώρα είναι σοβαρά πράγματα αυτά, ν' ασχοληθούμ(ε) με τα μάγια; °άσε μας από κει (3" παύση).

Συζήτηση - Συμπεράσματα

- Παρόμοια ευρήματα εντοπίζονται στις συνεντεύξεις και των τριών δικηγόρων αλλά και των επαγγελματιών ψυχικής υγείας

Στα δεδομένα μου, αυτό που αναδεικνύεται είναι μάλλον μια αντίθεση ανάμεσα στη στάση των επαγγελματιών και σε εκείνη της υπηρεσίας ασύλου:

- Επιτροπή ασύλου
- παράβλεψη της αναφοράς στη μαγεία
- Έη απόρριψη της αφήγησης εκτός από τα σημεία που αφορούν γεγονότα βίας ή κακοποίησης
- Απαλοιφή των μη ορθολογικών πραγματικοτήτων της δυτικής κοινωνίας (erasure, Gal και Irvine 2000, 2019).

Συνεπώς:

- Πολιτισμική διαφορά → απόρριψη ασύλου
- Το πολιτισμικό γίνεται πολιτικό

Συζήτηση - Συμπεράσματα

Στον λόγο των επαγγελματιών, η μαγεία:

δεν εμφανίζεται ως πολιτισμικά ανοίκεια

Η τοποθέτηση των δικηγόρων: εκείνοι που είναι ανοιχτοί να κατανοήσουν τις αφηγήσεις της μαγείας έναντι της «μη-ανοιχτότητας», μη δεκτικότητας των χειριστών ασύλου

Παρόμοια ευρήματα παρουσιάζονται και στη βιβλιογραφία άλλων δυτικών χωρών (ΕΕ, Καναδάς, Αυστραλία, βλέπε Luongo 2020, Good 2003) – για τη γενική διαδικασία, όχι μόνο για τη μαγεία, μεταξύ άλλων).

Θέματα σχετικά με τα δικαιώματα, την εξουσία και την ισχύ των αφηγήσεων – αλλά και των ταυτοτήτων (*hearability*, Blommaert 2001, Fassin & d'Halluin 2007, μεταξύ άλλων)

→ συνδέονται με ζητήματα απώλειας δραστηριότητας (*agency*) των προσφύγων/ισσών σε αυτή την κρίσιμη στιγμή της ζωής τους, από την οποία εξαρτάται το μέλλον τους και η προστασία τους.

Στη μαγεία από το αλληλένδετο του πολιτισμικού και πολιτικού

Συζήτηση - Συμπεράσματα

- Η μαγεία καθιστά απτά τα όρια και τις αδυναμίες των διαδικασιών ασύλου
- Είναι αναγκαία η χρήση και άλλων εργαλείων προκειμένου να τεκμηριωθεί και να επαληθευθεί η ανάγκη του αιτούντος για προστασία ασύλου
- Η τεκμηρίωση δεν είναι μόνο γεγονοτική, συνεπώς χρειάζεται να μην περιορίζεται μόνο σε αφηγήσεις ζωής που τεκμηριώνουν γεγονότα
- Είναι απαραίτητο οι διαφορετικοί εμπλεκόμενοι φορείς να είναι καλύτερα αμοιβαία ενημερωμένοι → οι λόγοι/προσεγγίσεις τους να συγκλίνουν περισσότερο προς τις αρχές της Σύμβασης της Γενεύης για την προστασία των (προσφυγικών) πληθυσμών

Ευχαριστώ!

imoulinou@hotmail.com

REFERENCES

- Adelswärd, V., J. Holsanova & V. Wibeck. 2002. Virtual talk as a communicative resource. Explorations in the field of gene technology. *Sprachtheorie und germanistische Linguistik* 12 (1): 3-26.
- Beneduce, R. 2018. "Une nouvelle bataille de vérité." *Cahiers d'études africaines* [online] 231-232: 763-792, doi: <https://doi.org/10.4000/etudesaficaines>.
- Blommaert, J. 2001. "Investigating narrative inequality: African asylum seekers' stories in Belgium." *Discourse & Society* 12 (4): 413-449.
- Clark, H. H. & R. J. Gerrig. 1990. Quotations as demonstrations. *Language* 66: 764-805.
- Comaroff, J. and J. L. Comaroff, eds. 2006. *Law and Disorder in the Postcolony*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Fassin, D. & E. d'Halluin. 2007. Critical Evidence: The Politics of Trauma in French Asylum Policies. *Ethos* 35 (3): 300-329.
- Geschiere, P. 1997. *The Modernity of Witchcraft: Occult in Postcolonial Africa*. London: University Press of Virginia.
- Gal, S. & J. T. Irvine. 2019. *Signs of difference: Language and ideology in social life*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lawrence, B. 2018. *The Modernity of Witchcraft Asylum Claims*. <https://contendingmodernities.nd.edu/field-notes/the-modernity-of-witchcraft-asylum-claims/>
- Lucy, J. 1993. *Reflexive Language: Reported Speech and Metapragmatics*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Luongo, K. 2020. "The Problem of Witchcraft": Violence and the Supernatural in Global African Refugee Mobilities *African Studies Review*, 63 (3): 660–682.
- Myers, G. 1999a. Functions of reported speech in group discussions. *Applied Linguistics* 20 (3): 376-401.
- Myers, G. 1999b. Unspoken speech: Hypothetical reported discourse and the rhetoric of everyday talk. *Text* 19 (4): 571-590.
- Silverstein, M. 1993. "Metapragmatic Discourse and Metapragmatic Function." In *Reflexive Language: Reported Speech and Metapragmatics*, edited by J. Lucy, 33–58. Cambridge: Cambridge University Press.